

Turun yliopiston ylioppilaskunnan ympäristöohjelma 2024

Päätetty edustajiston kokouksessa 11.9.2024

SISÄLLYSLUETTELO

1

1. Johdanto – TYY ympäristötoimijana ja ilmastovaikuttajana

2. Kestävä TYY

2.1 Päästöjen ja negatiivisten vaikutusten pienentäminen

2.1.1 Kumppanuudet

2.1.2 Kestävät tapahtumat

2.1.3 Hankinnat ja tilat

2.1.4 Matkustaminen

2.2 Päästöjen vaikutusten kumoaminen

3. TYY ilmasto- ja ympäristövaikuttajana

3.1 Ympäristövaikuttaminen edunvalvonnassa

3.2 Järjestöt — Ympäristötietoisuuden ja -toimien lisääminen opiskelijayhteisössä

4. Seuranta, raportointi ja päivittäminen

2 1. Johdanto - TYY ympäristötoimijana ja ilmastovaikuttajana

3 TYYn ympäristöohjelma antaa suuntaviivat ympäristöasioiden
4 huomioimiselle Turun yliopiston ylioppilaskunnassa. Ohjelman keskiössä on
5 ylioppilaskunnan sisäinen toiminta ja vaikuttamistyö, mutta se toimii myös
6 pohjana opiskelijajärjestöjen toiminnan tukemisessa. Jokaisen näkökulman
7 alle on kirjattu siihen liittyviä tavoitteita ja keinoja niiden saavuttamiseksi.
8 TYYn ilmastovaikuttamisen kohteena ovat TYYn jäsenet, järjestöt, yliopisto ja
9 muut sidosryhmät sekä päättäjät hallinnon eri tasoilla. Esimerkkinä
10 toimiminen, toimien seuraaminen sekä viestiminen tätä ohjelmaa
11 hyödyntäen ovat keskeisiä TYYn ilmastovaikuttamisen muotoja.

12 Ympäristö-käsitteellä viitataan ennen kaikkea paikallisiin ja globaaleihin
13 elinympäristöön, jonka tilaan ja laatuun ihmisen fyysinen, sosiaalinen sekä
14 kulttuurillinen toiminta vaikuttavat. Ilmastovaikuttaminen on vakiintunut
15 osa TYYn toimintaa. TYYn linjapaperin mukaisesti ylioppilaskunnalla tulee
16 olla aktiivinen rooli ympäristö- ja ilmastokriisiin liittyvässä yhteiskunnallisessa
17 keskustelussa sekä ilmastokriisiä ehkäisevässä toiminnassa. TYYllä on vastuu
18 huolehtia sekä nykyisten että tulevien sukupolvien elämisen
19 mahdollisuuksista ja tehdä omaa osuutensa elinkelpoisen planeetan
20 puolesta. Ylioppilaskunnan tulee olla edelläkävijä, joka keskustelee
21 aktiivisesti sidosryhmien, kuten Turun yliopiston, kaupungin ja opiskelijoiden
22 kanssa.

23 TYYn strategia nostaa ekologisen, sosiaalisen, taloudellisen ja hallinnollisen
24 vastuullisuuden toiminnan ylioppilaskunnan keskeiseksi periaatteeksi.
25 Talousajattelussa huomioidaan ympäristökysymykset rohkaisemalla
26 kohtuutalousajatteluun sekä ekologiseen ja sosiaaliseen kestävyteen.
27 Tämän perusteella ympäristöohjelma toimii erityisesti ekologisen
28 vastuullisuuden suunnannäyttäjänä, mutta toimii myös vuoropuhelussa
29 muiden kestävyteen liittyvien teemojen kanssa. Talousajattelussa
30 huomioidaan ympäristökysymykset rohkaisemalla kohtuutalousajatteluun
31 sekä ekologiseen ja sosiaaliseen kestävyteen.

32 Vastuu ilmastokriisin ja biodiversiteettikriisien pysäyttämistä on julkisella
33 vallalla erityisesti globaalissa pohjoisessa. Julkisen päätöksenteon tulee olla
34 linjassa voimassa olevan kansainvälisen ilmastopimuksen kanssa ja
35 tavoitella maapallon keskilämpötilan nousemisen hillitsemistä nykyiselle 1,5
36 asteen tasolle. Suomen on oltava edelläkävijä ja ajettava nykyistä
37 kunnianhimoisempaa ilmastopolitiikkaa kansainvälisissä
38 ilmastoneuvotteluissa ja Euroopan Unionissa.

39 TYY on vaadittava kunnianhimoisempia toimia sekä ilmastokriisin ja
40 biodiversiteettikriisien pysäyttämiseksi että ympäristöä uusintavan
41 toiminnan puolesta. Poliittisessa linjapaperissa linjataan, että: *"Kaikessa*
42 *päätöksenteossa tulee huomioida päätösten vaikutus sukupolvien väliseen*
43 *tasa-arvoon"*. Ympäristökriisi on aikamme suurin sukupolvioliittinen
44 kysymys, sillä riittämättömien poliittisten toimien vuoksi ilmastokriisin,
45 luonnonvarojen ylikäytön ja luontokadon tuomat monet seuraukset sekä
46 psykologinen kuormitus kasautuvat nuorille.

47 2. Kestävä TYY

48 Ilmastokriisi ja luontokato ovat aikamme suurimpia haasteita, jotka tulevat
49 vaikuttamaan tulevaisuuteemme painavasti. TYYllä on osuutensa sekä
50 ympäristön kuormituksessa että kriisien ratkaisemisessa. TYYn toiminnasta
51 aiheutuu negatiivisia ympäristövaikutuksia esimerkiksi päästöjen kautta.
52 Näitä vaikutuksia on mahdollista minimoida esimerkiksi päästövähennysten
53 sekä ympäristön huomioon ottavien valintojen kautta. Lisäksi TYY näyttää
54 esimerkkiä omille järjestöilleen siitä, kuinka ne voivat omassa toiminnassaan
55 olla osa näiden kriisien ratkaisua. Tässä osiossa linjataan siitä, kuinka TYY
56 pyrkii kohti ympäristöpositiivisuutta omassa toiminnassaan. Näin TYY voi
57 vaikuttamistyön lisäksi ehkäistä ilmastokriisiä ja luontokatoa omalla
58 toiminnallaan.

59

60 2.1 Päästöjen ja negatiivisten vaikutusten pienentäminen

61 Pienentämällä toiminnastaan aiheutuvia päästöjä TYY voi minimoida
62 aiheuttamaansa negatiivista ympäristövaikutusta.

63 **TYY tekee kaksivuotisen päästövähennyssuunnitelman** (ympäristösektori,
64 hallitus).

65 – Jotta päästöjen vähennys todellisuudessa tapahtuu, TYY tekee
66 kaksivuotisen päästövähennyssuunnitelman hiilijalanjäljen ja
67 biodiversiteettijalanjäljen mittauksen tulosten perusteella.

68

69 2.1.1 Kumppanuudet

70 Kumppanuudet ja yritysysteistyö ovat kasvava osa TYYn toimintaa. Sillä
71 millaisia kumppaneita TYY mainostaa ja käyttää toiminnassaan, on
72 vaikutusta sekä TYYn omaan toimintaa, että TYYn jäsenien tekemiin

73 valintoihin. Kumppaneiden valinnassa huomioon otetaan TYYn arvot sekä
74 ympäristöohjelman tavoitteet. Lisäksi kumppaneita arvioidaan niiden oman
75 ympäristövaikutuksen näkökulmasta. TYY pyrkii valitsemaan
76 mahdollisimman vastuullisia kumppaneita perehtymällä todellisiin
77 ympäristövaikutuksiin ja suhtautumalla kumppanien tekemään
78 raportointiin omasta toiminnastaan kriittisesti viherpesun välttämiseksi.

79

80 **Kumppanuuksia arvioidaan myös ympäristö huomioon ottaen**
81 (yhteyssuhteet, ympäristösektori). Yhteistyökumppanin kestävyyttä
82 arvioidaan näistä näkökulmista:

- 83 – Kohtaavatko TYYn ja mahdollisen kumppanin arvot?
- 84 – Toiminnan ilmasto- ja ympäristövaikutus. Millaista kumppanin
85 toiminta on ja kuinka suuri vaikutus kumppanin toiminnalla on
86 ympäristöön?
- 87 – Millaisia toimia kumppani tekee ympäristövaikutusten
88 minimoimiseksi
- 89 – Onko kumppanilla ympäristö-/vastuullisuusohjelmaa tai vastaavaa.
90 Pyrkikö mahdollinen kumppani minimoimaan ympäristöhaittoja?

91

92 **2.1.2 Kestävät tapahtumat**

93 TYY järjestää vuodessa lukuisia pieniä ja suuria tapahtumia. Kuten muun
94 TYYn toiminnan, myös tapahtumia tulee pyrkiä järjestämään
95 mahdollisimman kestävästi. Tapahtumien ja tilaisuuksien järjestämisellä
96 ympäristöasiat huomioiden pienennetään tapahtumien negatiivisia
97 ympäristövaikutuksia, ja vaikutetaan yhteisöön näyttämällä esimerkkiä siitä,
98 miten tapahtumia järjestetään kestävästi. Esimerkiksi
99 virkistytymistapahtumissa suositetaan lähialueen palveluita ja kotimaan
100 matkustamista. Jo suunnitteluvaiheessa on tärkeää määrittää, mitkä
101 periaatteet tilaisuutta järjestettäessä otetaan huomioon.

102 Etenkin isompien tapahtumien kohdalla TYY pyrkii pienentämään niiden
103 hiilijalanjälkeä ja tapahtumille tehdään suunnitteluvaiheessa
104 ympäristösuunnitelma. Tapahtumia järjestettäessä arvioidaan, kuinka
105 tapahtuman päästöjä voidaan vähentää ja isoille tapahtumille lasketaan
106 hiilijalanjälki.

107 **Tapahtumien hiilijalanjälki mitataan** (kulttuurisektori ja ympäristösektori).

108 **Tapahtumille tehdään ympäristösuunnitelmat** (kulttuurisektori,
109 vapaaehtoiset, ympäristösektori).

110 – Tapahtumien hiilijalanjälkeä pienennetään mahdollisilta osin.
111 Vastuusektorina tapahtumasektori, ympäristösektori apuna.

112 – Suunnitelmissa huomioidaan toimien vaikutus luonnon
113 monimuotoisuudelle.

114 **Tapahtumissa otetaan käyttöön vapaaehtoiset kompensatiot**
115 (kulttuurisektori, ympäristösektori).

116

117 **2.1.3 Hankinnat ja tilat**

118 Ekologisesti kestävien hankintojen tekeminen ja ylikulutuksen
119 vähentäminen ovat osa ylioppilaskunnan ja järjestöjen arjen valintoja.
120 Kulutustottumuksien muokkaamisella on merkittäviä ympäristövaikutuksia,
121 joten tilojen ja materiaalien hankinnassa, käytössä ja huollossa tulee
122 huomioida ympäristönäkökulmat.

123 **TYYn hankinnat ovat kestäviä** (hallitus).

124 - TYY tarjoilee ensisijaisesti vegaanista tai hävikkiruokaa ruoka-
125 aineallergiat huomioon ottaen.

126 - TYY suosii Reilun kaupan sertifikaatin tuotteita, kotimaisia ja lähellä
127 tuotettuja sesonkituotteita sekä luomuruokaa.

128 - Ruokahävikin määrä vähenee.

129 - TYY ei tee turhia hankintoja, ja kannattaa kiertotaloutta.

130 - Hankinnat suunnitellaan mahdollisimman pitkäkestoisiksi.
131 Esimerkiksi haalarimerkit suunnitellaan mahdollisuuksien mukaan
132 monivuotisiksi.

133 - Suositaan tuotteita, joiden tuotantoketjut ovat läpinäkyviä ja
134 ottavat huomioon sosiaalisen sekä ekologisen vastuullisuuden.

135 - TYYn tilojen korkea ympärivuotinen käyttöaste edistää
136 ympäristöpositiivista tilankäyttöä. TYYn tiloissa ja tapahtumissa ei
137 tuhlaata sähköä tai vettä. Esimerkiksi TYYn sauna lämmitetään vain
138 silloin, kun siellä saunotaan.

139 2.1.4 Matkustaminen

140 Matkustustapaa suunniteltaessa on huomioitava matkustamisen
141 vaikutukset ympäristöön. Matkustamisesta koituvia päästöjä vähennetään
142 suosimalla julkista liikennettä ja junamatkustamista. Tapauksissa, joissa
143 auton tai bussin käyttäminen on välttämätöntä, pyritään kulkuväline
144 täyttämään mahdollisimman tehokkaasti. Lentomatkustamista pyritään
145 minimoimaan ja lentämisestä koituvien päästöjen haitat kumotaan.

146

147 **TYU seuraa ja vähentää matkustamisestaan aiheutuvia päästöjä** (ympäristö-,
148 pää- ja kansainvälinen sektori).

149 – Suositetaan julkista-, ja erityisesti junaliikennettä seminaareihin
150 matkustaessa.

151 – Ulkomaisiin seminaareihin pyritään matkustamaan
152 mahdollisimman ekologisesti suosien maata pitkin matkustamista
153 ja välttäen epäsuoria lentoja.

154 – Mikäli tapahtumaan on välttämätöntä lentää, harkitaan
155 osallistumisen tärkeyttä TYYn edunvalvonnan kannalta, ja
156 lähetetään mahdollisuuksien mukaan vain yksi edustaja
157 tapahtumaan.

158 – Lentomatkustamisesta aiheutuneiden päästöjen haittavaikutuksia
159 kumotaan.

160

161 2.2 Päästöjen vaikutusten kumoaminen

162 Päästöjen vähentäminen on ensisijainen keino vähentää hiilijalanjälkeä.
163 Koska kaikkia päästöjä ei voi vähentää, osa matkaa kohti hiilineutraaliutta tai
164 -positiivisuutta on syntyneiden päästöjen negatiivisten vaikutusten
165 kumoaminen. Käytämme termiä 'kumoaminen' ympäristöministeriön
166 ohjeistuksen mukaisesti. Kumoamista tehdään erilaisten ympäristön
167 ennallistamiseen, tutkimukseen tai hiilensidontaan liittyvien projektien
168 kautta. Projekteja on tarjolla vapailla hiilimarkkinoilla. Toiminnan jatkuessa
169 vapailla hiilimarkkinoilla olevia päästöjen haittojen kumoamiseen tarjottuja
170 keinoja tuleekin arvioida kriittisesti. Esimerkiksi ympäristöministeriö on
171 listannut kohteille minimikriteerejä, jotka näiden kohteiden tulee täyttää.
172 Näiden kriteerien avulla vapaiden hiilimarkkinoiden tarjoamien
173 vaihtoehtojen vaikuttavuutta ja toimivuutta voi arvioida.

174 **TYY kumoaa ainakin osan päästöjä negatiivisista vaikutuksista**

175 - TYY valitsee kriteerit päästöjen haittojen kumoamista varten

176 - TYY etsii päästöjen kumoamiseen sopivan kohteen ja kumoaa osa
177 päästöjä vaikutuksista

178

179 **3. TYY ilmasto- ja ympäristövaikuttajana**

180 Ympäristöasiat ovat läpileikkaava teema yhteiskunnassa, ja siten jokaisella
181 ylioppilaskunnan ja järjestöjen toimijalla on mahdollisuus tehdä
182 ympäristövaikuttamista. Aktiivisella ympäristövaikuttamisella voidaan lisätä
183 opiskelijoiden osallisuutta ympäristökysymyksiin. Ympäristövaikuttamisen
184 tavoitteena on lisätä tietoisuutta kestävän kehityksen teemoista ja
185 ympäristökriiseistä sekä vaikuttaa TYYn järjestöihin, muihin
186 yhteistyötahoihin ja koko ympäröivään yhteiskuntaan konkreettisten
187 ympäristötoimien puolesta. Alueellisella ja paikallisella tasolla TYY vaikuttaa
188 erityisesti Saaristomeren hyvinvointiin ja sen suojele otetaan huomioon.

189 **TYYllä on aktiivinen rooli ympäristö- ja ilmastokriiseihin liittyvässä**
190 **yhteiskunnallisessa keskustelussa (hallitus ja ympäristövastaava).**

191 - Seurataan ympäristöön liittyvää poliittista keskustelua ja
192 osallistutaan siihen opiskelijan näkökulmasta.

193 - Vaalien aikaan nostetaan esiin ympäristöteemoja opiskelijoiden
194 näkökulmasta.

195 **TYYn ympäristöedunvalvonta on suunniteltua ja tavoitteellista (hallitus,**
196 **ympäristösektori).**

197 - Ympäristösektori seuraa ympäristöohjelman tavoitteiden
198 toteutumista.

199 - Sektorit keskustelevat ympäristöedunvalvonnasta vähintään
200 vuosittain.

201 **TYYn ympäristöedunvalvonta osallistaa koko ylioppilaskuntaa (hallitus).**

202 - Ympäristösektorin vapaaehtoisilla ja järjestöjen
203 ympäristövastaavilla on tilaisuus tuulla kuulluksi TYYn
204 ympäristöedunvalvontaan ohjelmasuunnittelussa.

205 - Vapaaehtoiset kutsutaan tapaamaan yhteistyötahoja
206 ympäristöasioista.

207 TYYn ympäristöedunvalvonta pyrkii tekemään kestävyteen liittyvästä
208 tiedosta saavutettavaa (ympäristö- ja viestintäsektorit, vapaaehtoiset).

209 – Tehdään kestävyteen liittyviä kampanjoita ja tapahtumia, joissa
210 keskitytään helppoon tietoon konkreettisista ilmastoteoista
211 yhteistyössä yliopiston ja vapaaehtoisten kanssa.

212 TYY kannustaa aktiiviseen kansalaisuuteen myös ympäristöarvojen suhteen
213 (hallitus, ympäristösektori).

214 – TYY seuraa ympäristötoimia vaativia kampanjoita ja
215 mielenosoituksia, ja mahdollisuuksien mukaan osallistuu niihin
216 kannustaen myös järjestöjä mukaan.

217 – TYY ottaa aktiivisesti kantaa ilmastokriisin pysäyttämisen puolesta
218 osallistumalla tai järjestämällä ainakin yhden kampanjan tai
219 tapahtuman vuodessa.

220 – TYY rohkaisee jäseniään ottamaan aktiivista roolia
221 ympäristöasioissa ja tekemään töitä elinkelpoisen planeetan
222 puolesta

223

224 3.1 Ympäristövaikuttaminen edunvalvonnassa

225 TYYn ympäristöarvot ohjaavat eri toimintasektoreita läpileikkaavasti. Tässä
226 osiossa käydään läpi suurempien edunvalvontasektorien
227 ympäristövaikuttamisen tavoitteita sekä sektorin sisäiseen toimintaan
228 vaikuttavia ohjeita.

229 Ympäristön moninaisuus ja viihtyisyys on ensisijaisen tärkeää sekä
230 opiskeluviihtyvyyden että opiskelijakulttuurin kannalta. Kun tehdään
231 tilaedunvalvontaa, otetaan aina huomioon kestävä rakentaminen,
232 monikäyttöiset tilat, viihtyvyys ja luonnon moninaisuus.

233 **Sosiaalipoliittisella sektorilla nostetaan esiin ympäristön ja hyvinvoinnin**
234 **suhdetta.** Ilmasto- ja ympäristökriisit aiheuttavat erityisesti nuorissa
235 merkittäviä psykologisesti raskaita oireita. Monimuotoinen luonto on tärkeää
236 fyysiselle hyvinvoinnille, ja viihtyisät ulkoilualueet kannustavat myös
237 liikkumiseen. Sukupolvien välisessä tasa-arvoisuudessa tulee ottaa
238 huomioon ympäristökriisien ylisukupolviset vaikutukset. Ympäristökriisit on
239 ymmärrettävä laajamittaisina globaaleina ongelmina, jotka vaikuttavat
240 merkittävästi ympäröivään sosiaaliseen todellisuuteen. Sosiaalisen

- 241 todellisuuden ja talousjärjestelmän rooli ympäristökriisien kiihdyttäjänä on
242 ymmärrettävä ja sen muuttamiseksi on tehtävä aktiivisesti töitä.
- 243 – Laajemmassa sosiaalipoliittisessa vaikuttamisessa otetaan
244 huomioon järjestelmän ekologinen kestävyys.
- 245 – Pyritään lisäämään kasvisruuan kulutusta, ja korostetaan myös
246 kasvipohjaisen ruokavalion terveysvaikutuksia.
- 247 – Opiskelijaruokailuun vaikuttaessa nostetaan esiin eettis-
248 terveydellisiä näkökulmia.
- 249 – Tuodaan Campussportille esiin ulkoliikuntamahdollisuuksien
250 tärkeyttä.
- 251 – Jatketaan hyvinvointitapahtumien yhdistämistä luontoon, ja
252 nostetaan monimuotoisuuden ja hyvinvoinnin yhteistä teemaa
253 tapahtumissa esille.
- 254 **Koulutuspoliittisella sektorilla vaikutetaan ympäristöteemojen näkymiseen**
255 **koulutuksessa. TYUn ääni kuuluu yliopistolla ympäristöasioissa.**
256 Ympäristötieteiden opetus lisää yliopiston vetovoimaa, ja tarjoaa
257 työllistymismahdollisuuksia. TYY kannattaa, että yliopisto on valmis
258 muuttamaan koulutusohjelmiaan yhteiskunnallisten tarpeiden mukaan.
- 259 – TYY on edustettuna yliopiston ympäristöön liittyvissä ryhmissä. TYY
260 viestii ryhmissä tekemästä työstä järjestöille ja jäsenille.
- 261 – TYY nostaa ympäristöteemoja esiin myös rehtoraatin, dekaanien ja
262 järjestöjen tapaamisissa.
- 263 – Kaikissa tutkinnoissa tulee olla kokonaisuuksia, jotka sisältävät
264 alaan sopivalla tavalla kestävän kehityksen teemoja.
- 265 – Turun yliopiston tulee jatkossakin tarjota ympäristötieteen
266 tutkintoja.
- 267 – Pelkkä tietoisuus ympäristökriiseistä tai kestävän kehityksen
268 periaatteista ei riitä, vaan TYUn tulee kannattaa ratkaisukeskeistä
269 koulutussisältöä.
- 270 – Yliopiston tulee jatkaa kestävyystutkimuksensa kartoittamista, ja
271 pyrkiä olemaan edelläkävijä kestävässä opetuksen järjestämisessä.

272 **Vaikutetaan kampuskaupunkeihin vihreämmän opiskelija-arjen puolesta.**
273 (kuntapoliittinen sektorit). Poliittisessa linjapaperissa linjataan viihtyisän
274 kaupunkiympäristön puolesta. Tähän sisältyvät erityisesti kestävämpien
275 kulkutapojen suosiminen, mutta myös kiertotalouden ja jätteettömyyden
276 tärkeys. On tärkeää tukea Turun kaupunkia hiilineutraaliustavoitteessaan,
277 mutta vaikuttaa myös yhä kunnianhimoisempien tavoitteiden eteen linjassa
278 TYYn arvojen kanssa. Satakunnan kampuksilla kuntapoliittisessa
279 vaikuttamisessa otetaan huomioon kaupunkien erityistarpeet.

280 – Nostetaan biodiversiteetin tärkeyttä kaupungeille vaatimalla
281 ajankohtaista tietoa kaupunkiluonnon suojelun tilasta,
282 korostamalla opiskelijoille tärkeitä lähiluontokohteita ja
283 kannustamalla kaupungeja pyrkimään EU:n määrittelemään 30%
284 suojelutavoitteeseen myös kaupunkitasolla.

285 – Kaupunkisuunnittelussa kannatetaan pitkäjänteisyyttä kestävässä
286 rakentamisessa sekä joukkoliikenteen ja pyöräily- ja
287 jalankulkureittien suunnittelussa.

288 – Kiinnitetään huomioon pyöräilyturvallisuuteen ja sen helppouteen
289 erityisesti kampuksen ja opiskelija-asuntojen läheisyydessä.

290 – Kannustetaan opiskelijoita valitsemaan kestävämpiä
291 liikkumismuotoja, esimerkiksi vaikuttamalla joukkoliikenteen ja
292 kaupunkipyörien hintoihin ja saatavuuteen kaikissa
293 kampuskaupungeissa.

294 – Vaikutetaan reittisuunnittelun sujuvuuteen opiskelijoiden
295 arkikäytössä niin bussiliikenteen, pyöräilyn kuin mahdollisen
296 raitiovaunuliikenteenkin osalta.

297 – Kannustetaan Ylioppilaskyläsäätiötä parantamaan
298 kierrätysmahdollisuuksia ja panostetaan jätehuoltoon etenkin
299 asukkaiden vilkkaimpina vaihtumisaikoina. Lisäksi ohjeistetaan
300 suosimaan asumisratkaisuissa ympäristöystävällisiä valintoja, ja
301 huomioimaan ilmastokriisin vaikutukset sekä vanhassa että
302 uudessa rakennuskannassa.

303

304 **3.2 Ympäristötietoisuuden ja -toimien lisääminen järjestöissä sekä**
305 **opiskelijayhteisössä**

306 Tämän osion tavoitteet koskevat TYYn järjestöjen toimintaa ja sen ohjausta.
307 Järjestöjen toiminnan tulee olla ympäristötietoista, vaikuttavaa ja
308 hankinnoissa sekä tapahtumissa kestävä. Lisäksi TYYn toimijoiden tulee
309 tukea ja ohjeistaa järjestöjä tavoitteiden toteuttamisessa. Jokaisen
310 näkökulman alle on kirjattu siihen liittyviä tavoitteita.

311 Järjestöjen toimintaa tukee TYYn ympäristöopas, johon on kerätty
312 konkreettisempia toimenpiteitä ja ohjeita. Ohjelman järjestöosuuden
313 toteutumisesta vastaa järjestön ympäristövastaava yhdessä hallituksen
314 kanssa. Kunkin järjestön tapahtumia järjestävät tahot vastaavat siitä, että
315 tapahtumat noudattavat TYYn ympäristöohjelmaa, jonka tavoitteet löytyvät
316 myös ympäristöoppaasta.

317 **Järjestöt ottavat ekologista vastuuta toiminnastaan.**

- 318 – Järjestöillä on tehtävään perehdytetty ympäristövastaava.
- 319 – Järjestöt ovat perehtyneet TYYn ympäristöoppaaseen.
- 320 – Järjestöillä on omat resurssit huomioon ottaen oma
321 ympäristösuunnitelmansa, jonka avulla seurataan esimerkiksi
322 tapahtumien kestävyyttä.

323 **Järjestöjen hankinnat ovat kestäviä.**

- 324 – Järjestöt tarjoilevat ensisijaisesti kasvispohjaista ruokaa, ja suosivat
325 Reilun kaupan sertifikaatin tuotteita, lähi- tai kotimaisia
326 sesonkituotteita sekä hävikkiruokaa ruoka-aineallergiat huomioon
327 ottaen.
- 328 – Ruokahävikin määrä vähenee.
- 329 – Järjestö ei tee turhia hankintoja, ja kannattaa kiertotaloutta.

330 **Järjestöjen tilat ja tapahtumat ovat kestäviä.**

- 331 – Järjestöjen tiloissa ja tapahtumissa ei tuhlaata sähköä tai vettä.
- 332 – Järjestö vähentää matkustamisesta syntyviä päästöjä.
- 333 – Järjestöjen ja yliopiston opiskelijatiloissa huomioidaan kiertotalous
334 mahdollistamalla järjestöjen ja jäsenten tarvikkeiden elinkaaren jatko
335 esimerkiksi tavaravaihtopisteillä.
- 336 – Tapahtumista syntyvää jätettä vähennetään.

337 **Järjestöt ovat ympäristövaikuttajia.**

- 338 – Järjestö pitää esillä ympäristöasioita jäsenilleen.

339 – Aine- ja tiedekuntajärjestöt edistävät resurssiensa mukaan
340 oppiaineessaan tai tiedekunnassaan ympäristöasioita.

341 **TYU vaikuttaa järjestöjensä toimintaan niin, että ekologinen kestävyys**
342 **toteutuu laajasti yliopistoyhteisössä (ympäristö-, järjestö- ja viestintäsektorit).**
343 TYYn järjestöjä kannustetaan toimimaan ylioppilaskunnan arvojen
344 mukaisesti esimerkiksi toiminta-avustuskriteerien avulla.

345 – Ympäristötavoitteet näkyvät avustuskriteeristöissä. Kannustetaan
346 avustustoimikuntaa lisäämään ympäristökriteereiden painoarvoa
347 avustushakemuksissa.

348 – Pidetään ympäristökoulutuksia TYYn järjestöfoorumeissa.

349 – Pidetään vähintään kahdesti vuodessa ympäristöneuvosto.

350 – TYYn koulutuksissa tuodaan esiin koulutettavan teemaan liittyvät
351 ympäristönäkökulmat.

352 – TYY viestii ympäristöratkaisuistaan järjestöille ja jäsenille.

353 – Autetaan järjestöjä ymmärtämään paremmin toimintansa
354 ympäristövaikutuksia, ja annetaan konkreettisia neuvoja
355 negatiivisten ympäristövaikutusten vähentämiseksi.

356 – Kerätään järjestöiltä palautetta TYYn ympäristövaikuttamisen, -
357 ohjeiden ja -kriteerien toimivuudesta.

358

359 **4. Seuranta, raportointi ja päivittäminen**

360 Tavoitteiden toteutumista seurataan osana muuta jatkuvaa toimintaa ja
361 tavoitteiden saavuttamista seurataan kunkin sektorin osalta
362 toimintakertomuksissa. Järjestöjä koskevia tavoitteita seurataan
363 järjestöosion linjausten mukaisesti.

364 TYYn hallituksen ympäristövastaava ja pääsihteeri seuraavat ohjelman
365 toteutumista vuositason varmistuksen, että kukin sektori on kirjannut omalta
366 osaltaan ympäristötavoitteiden etenemisen toimintakertomukseen.
367 Hallituksen ympäristövastaava ja ympäristösektorin työntekijä kirjaavat
368 toimintakertomukseen toimet, jotka eivät ole sektorikohtaisia sekä koostavat
369 ympäristöohjelman toteutumista koskevan katsauksen
370 puolivuotiskertomukseen.

- 371 TYYn hiilijalanjälkeä ja sen pienentämistä mitataan joka neljäs vuosi
372 tehtävällä hiilijalanjäljen mittauksella. Mittauksen avulla tarkastellaan mistä
373 TYYn hiilijalanjälki koostuu ja millä alueilla sitä voisi pienentää.
374 Ympäristöasiantuntija valtuutetaan valitsemaan ajantasaisimman tiedon
375 mukainen mittausjärjestelmä, joka täyttää luotettavimmat ja
376 kunnianhimoisimmat päästövähennystavoitteet. Jalanjäljen mittauksen
377 jälkeen tehdään uusi päästövähennyssuunnitelma tuleville kahdelle
378 vuodelle. Suunnitelman toteutumista seurataan toimintakertomuksessa
379 ympäristösektorin toimesta.
- 380 Ympäristövastaava aikatauluttaa vuodessa yhden vastuullisuuteen liittyvän
381 tilannekatsauksen toimiston henkilöstölle ja hallitukselle. Ympäristövastaava
382 yhdessä ympäristösiiven kanssa tarkastelee ympäristöohjelman
383 ajanmukaisuutta ja päivittämistarvetta neljän vuoden välein tai tarvittaessa.
384 Ympäristöopas päivitetään viimeistään ohjelman päivittämisestä seuraavana
385 vuonna.